

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛІСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДЕРЖПРОДСПОЖИВСЛУЖБА В ЖИТОМИРСЬКІЙ
ОБЛАСТІ

Матеріали

Міжнародної науково-практичної конференції,
присвяченої 35-річчю заснування факультету
ветеринарної медицини

**«СУЧАСНИЙ СТАН РОЗВИТКУ
ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ,
НАУКИ І ОСВІТИ»**

12-13 жовтня 2022 р., м. Житомир

«Сучасний стан розвитку ветеринарної медицини, науки і освіти»: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, присв. 35-річчю заснування факультету вет. медицини 12-13 жовтня 2022 року. Житомир: Поліський національний університет, 2022. 409 с.

Редакційна колегія

Голова

Гуральська С. В. доктор вет. наук, професор

Члени колегії

Ревунець А. С. декан факультету ветеринарної медицини

Кот Т. Ф. директор НІІ тваринництва та ветеринарії,
доктор вет. наук, професор

Галатюк О. Є. доктор вет. наук, професор

Сокульський І. М. кандидат вет. наук, доцент

Рецензенти

Соколюк В. М. доктор вет. наук, професор

Ткачук С. А. доктор вет. наук, професор НУБіП України

Замазій А. А. доктор вет. наук, професор ПДАУ

Редакторська група

Фещенко Д. В., Романишина Т. О., Захарін В. В.,

Згозінська О. А., Дишкант О. В., Дубова О. А.

(кандидати вет. наук, доценти)

Рекомендовано до друку:

Науково-технічною радою Науково-інноваційного інституту тваринництва та ветеринарії

(протокол № 3 від 19 жовтня 2022 р.)

Вченою радою Поліського національного університету

(протокол № 4 від 26 жовтня 2022 р.)

В збірнику висвітлені результати вітчизняних і закордонних наукових досліджень з актуальних питань ветеринарної медицини, які виявляють інтерес для науковців, освітян і широкого кола практикуючих спеціалістів.

Відповідальність за зміст і достовірність публікацій несуть автори.

Шановні учасники конференції!

Вітчизняна наукова спільнота повинна «тримати руку» на пульсі світової науки, незважаючи на об'єктивні труднощі сьогодення. Навпаки, із огляду на перспективу майбутнього життя вченим слід розширювати власні творчі здобутки та знайомити суспільство з результатами своєї дослідницької діяльності. Щорічно, незважаючи на стан соціально-політичної ситуації, в країнах виникають різноманітні об'єктивні біологічні проблеми, які потребують уваги та негайного вирішення, оскільки

часто загрожують не лише добробуту тварин, але й самої людини.

Наукові конференції – це спосіб розширити горизонт професійної обізнаності вчених, розвинути креативне мислення, зробити перші кроки у царину науки для початківців.

Колектив факультету ветеринарної медицини Поліського національного університету вже 35 років сторожко стоїть на лінії охорони здоров'я тварин і людини. Наші випускники ефективно працюють у державних і приватних установах України та інших країн світу.

В ці ювілейні для нас дні ми розпочинаємо роботу міжнародної науково-практичної конференції «Сучасний стан розвитку ветеринарної медицини, науки і освіти». Ми щиро вітаємо гостей та сподіваємось на цікаву, активну працю молодих вчених і здобувачів вищої освіти різних рівнів, що збагатить їх досвід і дасть новому поколінню упевненості у своїх силах під час проведення нелегкої дослідницької роботи.

Бажаю результативної роботи всім учасникам і доповідачам!

Декан факультету ветеринарної медицини Поліського національного університету, кандидат ветеринарних наук, доцент Ревунець Анатолій Степанович.

Секція 2. **Заразна патологія.**

- Антіпов А. А., Гончаренко В. П., Папченко І. В.*
Виникнення та діагностика аскаридіозу у курей 169
- Бахур Т. А., Гончаренко В. П., Гончаренко О. В.*
Випробування копроскопічних методів діагностики
гельмінтозів і протозоозів травного тракту собак.....173
- Бродовська К. В., Радіюк В. Р., Коренева Ж. Б.,
Роша Л. Г.*
Моніторинг захворюваності риби у водоймах
Миколаївської області 176
- Галатюк О. Є., Романишина Т. О., Лахман А. Р.,
Balkanska R., Свиридюк К. П.*
Вивчення дії натрію гіпохлориду щодо патогенних
ентеробактерій бджіл виду *Klebsiella pneumoniae*.....179
- Гуральська С. В., Буднік Т. С., Голованчук В.*
Вплив комплексних програм вакцинацій на
організм курей 181
- Довгій Ю. Ю., Березовський А. В., Прус П. М., Гудь А. О.*
Ефективність настоянки чемериці проти ектопара-
зитів у тварин 184
- Довгій Ю. Ю., Гудь А. О.*
Поширення, сезонна динаміка та особливості
епізоотології фасціольозу великої рогатої худоби у
Житомирській області.....186
- Дуда Ю. В., Корейба Л. В., Прус М. П.*
Поширення стронгілоїдозу кролів у домо-
господарствах України 190

СЕКЦІЯ 2. ЗАРАЗНА ПАТОЛОГІЯ

ВИНИКНЕННЯ ТА ДІАГНОСТИКА АСКАРИДИОЗУ У КУРЕЙ

Антіпов А. А., Гончаренко В. П.,
Папченко І. В. – к. вет. н., доценти
Білоцерківський національний аграрний університет,
м. Біла Церква

Вступ. Вирішальним фактором у збільшенні виробництва сільськогосподарської продукції та продуктів харчування для населення і сировини для промисловості є інтенсифікація виробництва. Пта-хівництво раніше, ніж інші галузі сільського гос-подарства стало на інтенсивний шлях розвитку. Це дозволило вивести його на промислове виробницт-во, підвищити рентабельність і значно збільшити виробництво яєць і м'яса птиці. Поряд з цим існує велика кількість невеликих фермерських гос-подарств, де птиця традиційно утримується на підлозі з використанням вигульних двориків. Часто в од-ному приміщенні і на вигульній території разом утримують дорослих і молодняк птиці. Такі умови утримання є сприяючими для виникнення інфек-ційних та інвазійних захворювань, особливо гельмін-тозів, які можуть набувати масовості і негативно впливати на здоров'я птиці, зниження продуктив-ності та якості продукції. В одному із таких невели-ких приватних господарств, розташованому в селі Велика Вільшанка Васильківського району Київсь-кої області нам довелось надавати допомогу у зв'язку із хронічним захворюванням і загибеллю курчат віком від 2 до 5 місяців.

Мета роботи. Вивчити епізоотичну ситуацію щодо гельмінтозів у курей та розробити профілактично-лікувальні заходи. Для досягнення мети перед нами були поставлені такі завдання:

- проаналізувати умови утримання птиці в даному господарстві;
- вивчити епізоотичну ситуацію щодо гельмінтозів у курей, встановити збудника інвазії, визначити рівень ураженості птиці;
- дати рекомендації з проведення профілактично-лікувальної роботи.

Матеріал і методи досліджень. Дослідження проводились в двох кафедрах Білоцерківського НАУ. Паразитологічні дослідження проводились в кафедрі паразитології та фармакології. Яйця гельмінтів досліджували методом овоскопії з використанням лічильної камери для овоскопічних досліджень. Дорослих гельмінтів розглядали під мікроскопом з метою вивчення їх морфологічної будови. Личинок і молодих гельмінтів досліджували у зіскрібках із слизової оболонки дванадцятипалої кишки. З цією метою брали невелику кількість слизу і досліджували між двома предметними скельцями під малим збільшенням мікроскопа, а велику кількість слизу послідовно промивали і проглядали осад спочатку в чорно-білому кюветі, а потім невеликими порціями в чашках Петрі під мікроскопом.

Розтин трупів курей проводили в секційній залі кафедри ветеринарно-санітарної експертизи, гігієни продуктів тваринництва та патологічної анатомії ім. Й.С. Загаєвського.

Результати досліджень. В даному господарстві доросла птиця і різновіковий молодняк утримувались в одному приміщенні на підлозі. Вдень у теплу пору року вони перебували на вигульному дворі. Годують курей покупними комбікормами з

додаванням мінерально-вітамінних добавок. У приміщенні регулярно прибирають послід. Для підстилки використовують тирсу. Молодняк птиці починає хворіти через 2-3 тижні після розміщення його із дорослою птицею і відвідування вигульних двориків. Хворі курчата стають млявими, у них знижується апетит, часто появляється діарея, затримується їх ріст і розвиток, пір'яний покрив тьмянний, скуйовджений, мають незадовільну вгодованість, гребінь анемічний. Доросла птиця подібних ознак захворювання не мала.

За результатами овоскопічного дослідження в фекаліях виявляли яйця середнього розміру, овальної форми, світло-сірого кольору з гладенькою оболонкою, незрілі. Інтенсивність інвазії становила від 25 до 126 екз. у 1 г фекалій.

Слід відмітити, що таку подібну будову мають яйця гетеракисів, що утруднює діагностику цих двох хвороб. Диференціацію їх показав розтин трупів курчат віком 4-5 міс. Птиця була виснажена. Відмічались слабо виражена зерниста дистрофія в міокарді, печінці та нирках, застій крові в печінці, легенях і набряк легень. В травній системі, переважно у дванадцятипалій і на початку голодної кишки виявили велику кількість (в одному трупі 95, в другому 113) круглих гельмінтів довжиною від 0,5 до 11,4 см. Вони повністю закупорювали просвіт кишок. Слизова оболонка кишок набрякла, злегка гіперемована і вкрита значною кількістю слизу.

При морфологічному вивченні гельмінтів ми встановили, що у гельмінтів кутикула була поперечно покреслена, а ротовий отвір був оточений трьома губами на вільному краї яких були зубчики. Кожна губа з двома зубовидними пластинками. Всього було знайдено 48 самців та 160 самок.

Самці були завдовжки від 0,5 до 6,7 см. Хвостовий кінець оточений невеликими крилами і на вентральній стороні мав круглу або злегка овальну преанальну присоску, яка була оточена добре розвинутим хітинізованим кільцем, і десять пар хвостових сосочків: три пари преанальних, одна пара паранальних і шість пар постанальних. Спікули, як правило, рівні.

Самка довжиною від 7,3 до 11,4 см, вульва знаходилась в передній частині тіла

З метою профілактики аскаридіозу курей ми рекомендували власнику господарства при можливості організувати ізольоване вирощування курчат і дорослих курей. А так як у господарстві використовують підлогове утримання птиці ми рекомендували утримувати птицю у пташниках на незмінюваній підстилці. Перед розміщенням кожної нової партії птиці проводити механічне очищення, дезінфекцію і дезінвазію приміщень і замінювати підстилку. При вході до пташника обладнати дезкилимки. Приміщення для сховища фуражу та кормокухні захищати від залітання диких птахів. Періодично 1 раз на місяць проводити профілактичну дегельмінтизацію.

Висновки. Господарство являється неблагополучним з аскаридіозу курей. Джерелом інвазії є хворі курчата та дорослі кури – паразитоносії, а факторами передачі збудника забруднені інвазійними яйцями корми, вода. Підлогове утримання молодняку курчат і контакт з дорослим, неблагополучним по захворюванню курей сприяють широкому поширенню інвазії.